

**ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE INSTEMMING MET HET
SAMENWERKINGSAKKOORD TUSSEN DE FEDERALE STAAT, DE FRANSE
GEMEENSCHAP EN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP BETREFFENDE DE CULTURELE
BESCHERMING VAN HET BOEK**

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Institutionele en wetgevingscontext

Sedert 1982 werden bij het Federaal Parlement 19 wetteksten voorgelegd tot regeling van de boekenprijs. Talrijke Europese landen, waaronder onze buurlanden (Frankrijk, Duitsland, Nederland) hebben een wetgeving daarover. Het cultuurbeleid dat in die landen werd ontwikkeld, heeft resultaten voortgebracht die België ertoe moeten aanzetten een dergelijk initiatief te nemen. Uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat dank zij de culturele bescherming van het boek een hoog en gevarieerd aantal verkooppunten kan worden gecreëerd en, zo, het publiek het behoud van een kwaliteits- en gevarieerd boekenaanbod en, in voorkomend geval, een juiste bezoldiging van auteurs en uitgevers kunnen worden gewaarborgd. Daarentegen worden landen die een dergelijk beleid niet hebben gevolgd, of die dit beleid hebben opgegeven, geconfronteerd met concentratieverschijnselen die nadelig zijn voor culturele diversiteit en bevordering van de boekensector die als een belangrijke ondersteuning van persoonlijke emancipatie moet worden beschouwd. Op digitaal vlak hebben die concentratieverschijnselen de Europe Commissie zelf ertoe aangezet regelgeving aan te nemen, inzonderheid inzake ontwikkeling van de toegang tot digitale goederen en diensten.

Het gerecht van de Europese Unie heeft in zijn LIBRO-arrest erkend dat "de bescherming van boeken als cultuurgood" kan worden aangemerkt "als een dwingend vereiste van algemeen belang dat maatregelen tot beperking van het vrije verkeer van goederen kan rechtvaardigen", mits die maatregelen noodzakelijk zijn om aan dat vereiste te voldoen en proportioneel zijn, dit betekent dat zij geschikt zijn om het vastgestelde doel te bereiken en niet verder gaan dan ter bereiking daarvan noodzakelijk is.

Krachtens de zesde Staatshervorming zijn de gemeenschappen voortaan bevoegd, op grond van het nieuwe artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, om prijzen te bepalen voor de hun toegekende materiële bevoegdheden, zoals de Federale Staat in dat verband bevoegd is voor de zijne.

Krachtens artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, blijft de Federale Staat echter bevoegd om het mededingingsrecht uit te oefenen. Volgens de theorie van de residuaire bevoegdheden, is de Federale Staat bovendien eveneens bevoegd om de bevoegdheden inzake biculturele

aangelegenheden op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest uit te oefenen.

Via het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 23 december 2016 houdende invoering van een gereguleerde boekenprijs en het decreet van de Franse Gemeenschap van 19 oktober 2017 betreffende de culturele bescherming van het boek, hebben de Gemeenschappen hun nieuwe bevoegdheden toegepast die hun werden toegekend in het kader van de 6e staatshervorming inzake boekenprijsbeleid.

In haar advies 59.784/1/V van 23 september 2016 betreffende het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende invoering van een gereguleerde boekenprijs, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State, met verwijzing naar artikel 127, § 2, van de Grondwet, gesteld dat : « (...) indien de stellers van het ontwerp evenwel tot een sluitende, bindende regeling willen komen, overleg zal moeten worden gepleegd of anderszins moeten worden samengewerkt, alleszins met de federale overheid, die bevoegd is ten aanzien van instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten niet kunnen worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap, en desgevallend met de Franse Gemeenschap. ».

Volgens het advies van de afdeling wetgeving kunnen de gemeenschappen dus, alleen, niet alle instellingen beheren die bij het boekenbeleid betrokken zijn en die aanwezig zijn op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, en moet bijgevolg de federale overheid optreden.

Het voormelde advies van de afdeling wetgeving kan worden gelezen als een uitnodiging, gericht aan de overheid, tot samenwerking, waarbij een eenvormig en coherent rechtssysteem op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest tot stand zal worden gebracht.

De geldende institutionele regels hebben dus als gevolg dat :

1° de Franse Gemeenschap op het eentalige Franse taalgebied de enige bevoegde instelling is voor het boekenprijsbeleid ;

2° de Vlaamse Gemeenschap op het Nederlandse taalgebied de enige bevoegde instelling is voor het boekenprijsbeleid ;

3° op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest :

- alleen de Franse Gemeenschap bevoegd is om een wetgeving te bepalen ten aanzien van culturele instellingen die worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Franse Gemeenschap ;
- alleen de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is om een wetgeving te bepalen ten aanzien van culturele instellingen die worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap ;
- alleen de Federale overheid bevoegd is om een wetgeving te bepalen ten aanzien van biculturele instellingen.

2. Culturele doelstellingen van de gereguleerde boekenprijs

De boekensector is de tweede culturele activiteit van Europeanen en Belgen. Het is een zeer grote creatiesector, met inzonderheid literatuur, stripboeken en jeugdboeken. Die sector is ook een instrument van de wetenschappelijke en technische kennis, een fundamentele pedagogische drager en een sleutelinstrument voor democratie. De boekensector is ook een markt die zeer open staat voor actoren, goederen en diensten van de andere lidstaten van de Europese Unie.

De doelstellingen van beide voormelde gemeenschapsdecreten en van deze tekst zijn:

- 1° democratisering van de boekensector om het lezen te bevorderen ;
- 2° eerlijke concurrentie tussen kleine boekhandels, grote warenhuizen en online-verkoopmaatschappijen ;
- 3° in aanmerking nemen van de kenmerken van digitale boeken en stripboeken ;
- 4° belangrijke culturele en economische vermenging van de Belgische boekensector met die van buurlanden ;
- 5° in aanmerking nemen van de plaats van openbare bibliotheken in het cultuurbeleid ;
- 6° de toegang tot boeken in scholen ;
- 7° de afschaffing van "la tabelle", om de prijs die door consumenten wordt betaald voor de aankoop van in Frankrijk uitgegeven boeken te verminderen.

3. Noodzaak om een samenwerkingsakkoord op te maken

Aangezien beide Gemeenschappen hebben besloten een bijzonder systeem voor de bescherming van de boekenprijs in te voeren, om de Nederlandse en de Franse cultuur te beschermen, ook op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest ten aanzien van culturele instellingen die worden beschouwd uitsluitend te behoren tot één Gemeenschap (artikel 127 van de Grondwet verplicht de Gemeenschappen de toestand van unicommunautaire instellingen in Brussel te beheren; de Gemeenschappen kunnen de toepassing van hun decreten niet tot eentalige gebieden beperken), is het sluiten van een samenwerkingsakkoord noodzakelijk om een zelfde behandeling op het gehele grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest mogelijk te maken, en ook om beide gemeenschapsregelingen de mogelijkheid te geven om een werkelijk nuttige uitwerking te hebben.

Indien er geen systeem bestaat dat de toepassing van de gemeenschapsdecreten mogelijk maakt op alle actoren van de boekensector die gevestigd zijn op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, bestaat het risico dat talrijke economische operatoren (grote warenhuizen, grote boekhandels, ...) beslissen "tweetalige" instellingen vrijwillig te worden, om niet meer van de gemeenschapsdecreten afhankelijk te zijn en zo verder prijzen buiten elke controle te kunnen vaststellen ten nadele van kleine economische

operatoren (kleine boekhandels, ...) die een oneerlijke concurrentie verder zullen ondergaan vanwege grote economische operatoren waartegen ze het niet kunnen opnemen, zonder daarbij te vergeten dat "la table" in Brussel niet zal kunnen worden afgeschaft.

De Franse Gemeenschap heeft herhaaldelijk de vraag van de boekensector gekregen om een samenwerkingsakkoord vast te stellen en het voorgestelde systeem in te voeren. 18 Brusselse hoofdboekhandels (die tientallen Brusselse verkooppunten vertegenwoordigen) zullen de voorwaarden van de gemeenschapsdecreten vanaf januari 2018 vrijwillig toepassen.

Het feit dat het grondgebied van Brussel-Hoofdstad, zonder dat samenwerkingsakkoord, een zone zou kunnen worden waar geen gereguleerde boekenprijs van toepassing zou zijn voor de instellingen die als tweetalig moeten worden beschouwd, zou ook negatieve gevolgen hebben op de boekensector in Vlaanderen en in de Franse Gemeenschap. Indien de Brusselse instellingen die tot geen van beide gemeenschappen behoren prijzen verder kunnen toepassen die niet gereguleerd zijn, bestaat het grote risico dat de bevolking die in beide eentalige taalgebieden leeft boeken liever in Brussel zou gaan kopen, uitsluitend om economische redenen, wat tot gevolg zou hebben, in concreto, dat de gemeenschapsdecreten hun doel zouden missen en taal en cultuur niet zouden kunnen beschermen.

4. Procedureverloop

4.1 Totstandkoming

In 2016 en 2017 werden in respectievelijk de Vlaamse en de Franse Gemeenschap decreten goedgekeurd over de invoering van een gereguleerde boekenprijs. Het gaat om de volgende decreten:

- Het decreet van 23 december 2016 houdende de invoering van een gereguleerde boekenprijs is van toepassing in:
  - o het Nederlandstalige taalgebied;
  - o het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, wat de uitgave, import of verkoop van Nederlandstalige boeken betreft, behoudens indien de uitgever, importeur of verkoper ook in beduidende mate actief is op de anderstalige markt.
- Het decreet van de Franse Gemeenschap van 19 oktober 2017 betreffende de culturele bescherming van het boek is van toepassing in:
  - o het Franstalige taalgebied;
  - o het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, wat de uitgave, import of verkoop van Franstalige boeken betreft, behoudens indien de uitgever, importeur of verkoper ook in beduidende mate actief is op de anderstalige markt.

Naar aanleiding van de totstandkoming van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 23 december 2016 houdende invoering van een gereguleerde boekenprijs, formuleerde de Raad van State haar advies 59.784/1/V van 23 september 2016.

In randnummer 4.4 van dat advies verwees de Raad van State naar artikel 127, § 2, van de Grondwet en merkte het volgende op:

“... een in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde uitgever of invoerder (zou) verplicht ... worden overeenkomstig het aan te nemen decreet een prijs vast te stellen en ... een aldaar gevestigde verkoper (zou) de aldus bepaalde prijs ... moeten hanteren (; er) kan dan ook sterk worden getwijfeld aan de werkzaamheid van het aan te nemen decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ... Indien de stellers van het ontwerp evenwel tot een sluitende, bindende regeling willen komen, zal overleg moeten worden gepleegd of anderszins moeten worden samengewerkt, alleszins met de federale overheid, die bevoegd is ten aanzien van instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten niet kunnen worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap, en desgevallend met de Franse Gemeenschap.”.

Naar aanleiding van het decreet van de Franse Gemeenschap van 19 oktober 2017 betreffende de culturele bescherming van het boek, werd een gelijkaardige passage opgenomen in het advies van de Raad van State aan de Franse Gemeenschap.

Het advies van de Raad van State was de rechtstreekse aanleiding voor het opstarten van een onderhandelingstraject dat in het voorjaar van 2018 resulteerde in een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap en de Franstalige Gemeenschap.

Het samenwerkingsakkoord werd door de Vlaamse regering dd. 04/05/2018 principiële goedgekeurd. Ook de Franstalige Gemeenschap en de federale overheid verklaarden zich akkoord. Het samenwerkingsakkoord werd op 25 juni 2018 door alle bevoegde ministers ondertekend.

4.2 Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) werd bezorgd op 4 juni 2018. De SARC gaf een positief advies.

4.3 Advies Europese Commissie

Het van alle benodigde handtekeningen voorziene samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de culturele bescherming van het boek en het voorontwerp van instemmingsdecreet werden op 21 juni 2018 via de Tris-databank onder kennisgevingsnummer 2018/0287/B aangemeld bij de Europese Commissie.

De zogenaamde status-quoperiode liep ten einde dd. 24/09/2018. Er werden bij het samenwerkingsakkoord geen vragen of opmerkingen geformuleerd, noch door de Europese Commissie noch door een andere lidstaat.

4.4 Advies Raad van State

Het advies 63.940/VR van de Raad van State, afdeling Wetgeving, werd bezorgd op 9 oktober 2018.

In dit advies de Raad van State stelt in randnummers 3 en 4, dat het ontwerp van samenwerkingsakkoord enkel van toepassing is op de bicommunautaire instellingen in het gebied Brussel-Hoofdstad en er dus geen sprake is van het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden waardoor de aangelegenheid niet via een samenwerkingsakkoord kan geregeld worden en dat de materie uitsluitend behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid.

In het raam van het gesloten samenwerkingsakkoord oefenen de federale Staat en de twee Gemeenschappen echter wél gemeenschappelijk bevoegdheden uit op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in overeenstemming met de vereisten van artikel 92bis van de bijzondere wet tot hervormingen der instellingen, aangezien krachtens deze samenwerkingsovereenkomst opdrachten worden toevertrouwd aan organisaties die door decreten van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap in het leven geroepen zijn, met name:

1. de mededeling van de verkoopprijzen aan het publiek in functie van de omstandigheid dat het boek in kwestie uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werd geschreven in het Frans of Nederlands (artikel 29, 1° en 2° van het samenwerkingsakkoord);
2. het verzamelen van essentiële informatie om te reageren op verzoeken van lezers (artikel 30 van het samenwerkingsakkoord);
3. de wijzen van buitengerechtelijke regeling van geschillen over onwettige praktijken in functie van de omstandigheid dat het boek in kwestie uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werd geschreven in het Frans of Nederlands (artikel 31, 1° en 2°, van het samenwerkingsakkoord).

Aangezien het de filosofie van het samenwerkingsakkoord is om de boeken en de bicommunautaire Brusselse organisaties waarvoor de federale overheid bevoegd is, aan te sluiten bij de bepalingen en regels die opgenomen zijn in de twee decreten, kan men hier niet beschouwen dat het samenwerkingsakkoord leidt tot een vorm van afstand van bevoegdheid, noch van de kant van beide gemeenschappen, noch van de kant van de federale Staat, die vrij beslist om dit akkoord te onderschrijven.

Aangezien de draagwijdte van de nieuwe maatregelen betrekking heeft zowel op de federale Staat als op de twee gemeenschappen op het gemeenschappelijke territorium van het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk gewest, behoort het tenslotte tot de discretionaire bevoegdheid van elk parlement om zijn materiële bevoegdheden op de ene of andere manier uit te oefenen en om desgevallend een voorkeur te hebben voor het de aanwenden van een samenwerkingsakkoord veeleer dan een eenzijdige wetgeving.

In het randnummer 5.2 van het advies 63.941/VR van 9 oktober 2018 betreffende het huidige samenwerkingsakkoord stelt de Raad van State dat er niet in een gezamenlijke uitoefening van bevoegdheden voorzien wordt in het samenwerkingsakkoord. In randnummer 5.3 gaat de Raad hierop verder in. Artikel 5 van dit akkoord biedt wel een oplossing voor het geval waarin een bicommunautaire boekhandel in Brussel-Hoofdstad een boek verkoopt, waarvan de prijs bepaald moet worden door een bicommunautaire uitgever in Brussel. Het kan echter ook dat die boekhandel een boek verkoopt waarvan de uitgever, die de prijs van het boek moet vaststellen, in het eentalig Franstalig taalgebied of eentalig Nederlandstalig taalgebied gevestigd is. De uitgever valt in dit geval onder de bevoegdheid van de gemeenschap, dus naar gelang het geval het Vlaamse of Franstalige decreet. Sommige situaties zijn dus niet louter bicommunautair. De kritiek van de Raad van State is dat de redactie van het samenwerkingsakkoord, en met name artikel 5, hieraan niet aangepast is, doordat het niet naar die decreten verwijst.

Deze kritiek van de Raad van State is echter gebaseerd op een vrij exegetische en te beperkende interpretatie, die voorbijgaat aan de echte bedoeling van het samenwerkingsakkoord. Het is in werkelijkheid de bedoeling dat in niet louter bicommunautaire gevallen de bepaling van de prijs gebeurt conform het samenwerkingsakkoord en het toepasselijke decreet. Dit vloeit voort uit beginselen van bevoegdheidsverdeling die vastgelegd zijn in de Grondwet en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het is bijgevolg ook niet nodig om deze beginselen in het huidige samenwerkingsakkoord uitdrukkelijk op te nemen.

II. TOELICHTING BIJ HET DECREET HOUDENDE INSTEMMING

Met dit decreet wordt instemming betuigd met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de culturele bescherming van het boek

III. TOELICHTING BIJ HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Algemene toelichting

Omwille van de belangrijke verschillen tussen de boekenmarkt in het Frans en de boekenmarkt in het Nederlands, en bijgevolg tussen beide gemeenschapsregelingen is het niet mogelijk om een volledig identiek en gemeenschappelijk stelsel tot stand te brengen voor de boeken in het Frans en de boeken in het Nederlands op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad, wat de creatie van een derde stelsel tot gevolg zou hebben, dat voor de actoren onbegrijpelijk zou zijn en de rechtszekerheid in het gedrang zou brengen.

Het samenwerkingsakkoord moet bijgevolg, voor de in het Frans opgestelde boeken, dezelfde regels opnemen als die van het decreet van de Franse Gemeenschap betreffende de culturele bescherming van het boek, en, voor de in het Nederlands opgestelde boeken, dezelfde regels opnemen als die van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende invoering van een geregementeerde boekenprijs.

Die oplossing wordt vergemakkelijkt door het feit dat het decreet van de Franse Gemeenschap alleen de in het Frans opgestelde boeken regelt en dat het decreet van de Vlaamse Gemeenschap alleen de in het Nederlands opgestelde boeken regelt, wat de overheid de mogelijkheid biedt om op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zonder toepassings- en begripsmoeilijkheden, dezelfde regels toe te passen als deze die in beide voormelde gemeenschapsdecreten vervat zijn.

Het stelsel voor het in het Frans opgestelde boek zal bijgevolg, na goedkeuring van het samenwerkingsakkoord, hetzelfde zijn in het eentalige Franse taalgebied en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en, volgens dezelfde logica en op coherente wijze, zal het stelsel voor het in het Nederlands opgestelde boek, hetzelfde zijn in het eentalige Nederlandse taalgebied en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor alle actoren (detailhandelaar, uitgever, auteur, importeur, ...).

Het samenwerkingsakkoord heeft als hoofddoel, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een beleid tot culturele bescherming van het boek tot stand te brengen voor de ondersteuning van de creatie van boeken, de verspreiding ervan en de toegang ertoe, door de bepaling van het beste stelsel, steunend op een relevant en objectief verbindingscriterium, namelijk het boek dat uitsluitend of vrijwel uitsluitend in het Frans of in het Nederlands opgesteld is, wat een duidelijke verbinding met, ofwel de Franse Gemeenschap, ofwel de Vlaamse Gemeenschap is. Dit zal dus toelaten dat de lezers van in het Frans en in het Nederlands opgestelde boeken van een identiek stelsel en een gelijkaardig prijzenbeleid zouden kunnen genieten, op grond van de taal van een boek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in vergelijking met hetzelfde boek in het Franse taalgebied of het Nederlandse taalgebied.

Het begrip "boek dat vrijwel uitsluitend in een taal opgesteld is" kan worden geïnterpreteerd als "boek dat in een taal opgesteld is in verhouding tot 80 % van de tekst, met uitsluiting van de legenden en andere parateksten".

De verschillende bij het samenwerkingsakkoord bedoelde maatregelen werden zorgvuldig onderzocht om de beoogde doelstellingen te bereiken, met inachtneming van het Europese kader, zonder discriminatie tussen actoren, met zorg voor de proportionaliteit van die maatregelen, en waarbij de kenmerken van het boek in België, inzonderheid in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest in acht worden genomen.

Dit stelsel wil, in de betrokken wetgevingsinstrumenten, een maatregel betreffende het globale cultuurbeleid opnemen ter ondersteuning van actoren van de boekensector, meer bepaald, creërende personen (auteurs, illustratoren, vertalers ...) en culturele verspreiders : de verschillende categorieën van detailhandelaars, inzonderheid de boekhandelaars van de eerste en tweede niveaus. Het versterkt het door de Gemeenschappen ontwikkelde boekenbeleid.

Dit stelsel weerspiegelt de wil om de boekensector aan te moedigen als cultuurgoed dat van wezenlijk belang is voor verscheidenheid, de ontwikkeling van kennis en kunstexpressie. Het boek wordt in zijn globaliteit beschouwd, zoals die thans tot uiting komt, waarbij moet worden vermeden dat twee verschillende stelsels zouden worden ingevoerd tussen het boek op een papieren drager en het boek op een digitale drager. Het gaat in de meeste gevallen om dezelfde werken.

Behoud van cultuurdiversiteit en respect voor een gezonde en eerlijke concurrentie staan centraal in dit stelsel, dat hoofdzakelijk doelt op twee verschijnsels die de verscheidenheid van aanbod vernietigen. Namelijk : enerzijds, de overdreven uitbreiding van kortingen, waarbij de winstmarges van talrijke detailhandelaars worden verminderd tot een minimumwaarde die als nadelig wordt beschouwd, en anderzijds, een praktijk die specifiek is voor de Franstalige boekenmarkt, "mark up" of "tabelle" genoemd, dit is een praktijk die wordt georganiseerd door sommige filialen van verdelers (die, dank zij exclusiviteitscontracten, een monopolistische positie hebben), waarbij de Belgische boekhandelaars ertoe worden verplicht een niet onaanzienlijk deel van de uit Frankrijk uitgevoerde boeken ongeveer 12 tot 15 % duurder dan op de Franse markt te verkopen. Thans bestaat "la table", omdat Franse uitgeverij niet voldoende korting verlenen voor hun verdelingsplatform in België en behouden zich dus een grotere winst voor op de in het Frans opgestelde boeken die onder meer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden verkocht. Nu moet eraan worden herinnerd dat de beoogde doelstelling de ondersteuning van de creatie van boeken en de verspreiding ervan is, door ervoor te zorgen dat de Belgische lezer niet door onverantwoorde kosten wordt benadeeld, zoals dit het geval is met "la table". Als deze wordt afgeschaft, zou de prijs van een boek dat onder meer ingevoerd wordt, meer aantrekkingskracht hebben, en de Belgische consument die minder geld zal moeten uitgeven voor de aankoop van een boek, zal ertoe geneigd zijn meer boeken, ook meer ingevoerde boeken, aan te kopen. In die zin zal dit stelsel zowel de boeken die in België uitgegeven zijn als de ingevoerde boeken bevoordelen. Er zij aan toegevoegd dat de regulering van de boekenprijs het mogelijk maakt om de prijs die door de uitgever wordt vastgesteld te doen naleven, en hem de mogelijkheid geeft om die te blijven beheersen. Nu is het zo dat dit principe van toepassing is op zowel de ingevoerde boeken als op de in België geproduceerde boeken, die bijgevolg op identieke wijze worden behandeld.

Dankzij de culturele bescherming van het boek, zullen alle detailhandelaars de concurrentie moeten dragen niet meer op een boekenprijs zonder verband met hun werkelijke waarde, maar wel op de deugdelijkheid van de verleende diensten, en op de variëteit, de beschikbaarheid en de kwaliteit van het aanbod.

Dit stelsel regelt zowel de toestanden waar een auteur met een uitgever samenwerkt als deze waar de auteur zijn werk alleen uitgeeft, onder meer op een digitaal handelsplatform.

Het regelt zowel de toestanden waar een importeur opwaarts in de distributieketen in de handelt en, vaak in een exclusieve positie, de detailhandelaars boeken levert, als deze waar de detailhandelaar, die een online-verkoopplatform kan zijn, een boek importeert, om het dan rechtstreeks bij de eindconsument te commercialiseren.

Dit stelsel neemt ook de Europese doelstellingen inzake informatiemaatschappij en creatie van een digitale eenheidsmarkt in aanmerking alsook de plaats die de industrieën en sectoren van cultuur en creatie innemen. Het heeft ook als doel de auteurs een eerlijke en billijke bezoldiging te waarborgen en zo de vrijheid van creatie en het behoud van cultuurdiversiteit in stand te houden die onontbeerlijk zijn voor de ontwikkeling van de digitale boekenmarkt. Richtlijn nr. 2000/31/EG over de elektronische handel bepaalt, in haar overweging 63, hetgeen volgt : "Goedkeuring van deze richtlijn kan de lidstaten niet beletten rekening te houden met de onderscheiden sociale, maatschappelijke en culturele implicaties van de opkomst van de informatiemaatschappij. Daarmee mag met name geen afbreuk worden gedaan aan maatregelen die de lidstaten overeenkomstig het communautaire recht mochten nemen om - rekening houdend met hun taalverscheidenheid, de nationale en regionale eigenheid en hun culturele erfgoed - sociale, culturele en democratische doelstellingen te verwezenlijken en om publieke toegang te waarborgen en te handhaven tot een zo breed mogelijk scala van diensten van de informatiemaatschappij. Bij de ontwikkeling van de informatiemaatschappij dient steeds te worden gewaarborgd dat de Europese burgers toegang krijgen tot het in een digitale omgeving geboden Europese culturele erfgoed."

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Definities en toepassingsgebied, artikel 1 tem 4

Er werd een gemeenschappelijk algemeen kader vastgesteld door de drie partijen in hoofdstuk 1 van het samenwerkingsakkoord.

Dat hoofdstuk bepaalt, eerst, de gemeenschappelijke definities van het samenwerkingsakkoord, te weten de voornaamste begrippen van de boekensector, inzonderheid in verband met jaartalboek, stripboek, wetenschappelijk vakboek, juridisch vakboek, app-boek, schoolboek, wetenschappelijk studieboek, activiteit gevoerd binnen het boekenverdelingsnetwerk, uitgever, auteur, importeur, detailhandelaar en eindconsument.

Het bepaalt, vervolgens, het toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord. Het is bijgevolg van toepassing op een boek dat wordt gepubliceerd, uitgegeven, geïmporteerd of verkocht door of via een instelling gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens haar activiteiten, niet kan worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap.

Het bepaalt eveneens de categorieën van werken waarvoor het samenwerkingsakkoord niet van toepassing is, te weten, magazine, jaarboek, agenda's en culturele jaarboeken, catalogus en filateliealbum, alfabetisch repertorium van personaliteiten, brochures, kleurboek, knipboek, notenschrift of muziekschrift, beschadigd boek, tweedehands boek, juridisch vakboek, boek gepubliceerd in een andere taal dan het Frans of het Nederlands, de bij wet bepaalde exemplaren van boeken voor verplicht depot voor bewaringsdoelstellingen. Er wordt bepaald dat partijen wijzigingen, schrappingen of toevoegingen kunnen doen, uitsluitend op grond van een door de wetgever bepaald criterium, namelijk de evolutie van nieuwe technologieën.

Hoofdstuk 1 tenslotte bepaalt de verkoopsituaties waarvoor het samenwerkingsakkoord niet van toepassing is, namelijk de verkoop van één exemplaar van boeken voor persoonlijk gebruik aan een eindconsument die volgens de wet arbeidsovereenkomsten werkzaam is bij de uitgever, importeur of detailhandelaar, de verkoop van een boek door een uitgever aan de auteur van dat boek voor promotioneel gebruik, en de verkoop van boeken in het kader van een faillissement of een vereffening van de uitgever, importeur of detailhandelaar.

Hoofdstuk 2. Boekenprijs, artikel 5 tem 28

Dat hoofdstuk bepaalt de regels voor de werking van de regulering van de boekenprijs.

Eerst, stelt afdeling 1 (artikel 5 tem 8) betreffende de algemene bepalingen een gemeenschappelijk reguleringskader vast.

De uitgever stelt dan ook, voor de boeken die hij uitgeeft, een prijs voor de verkoop aan het publiek vast. De auteur heeft dezelfde verplichting voor de boeken die hij zonder uitgever, of voor rekening van de auteur, publiceert, wanneer de auteur verantwoordelijk is voor de vaststelling van de prijs. Ten slotte stelt de importeur, voor de boeken die hij invoert, een prijs voor de verkoop aan het publiek vast.

Er wordt ook bepaald dat indien het boek werd gepubliceerd of uitgegeven binnen het boekenverdelingsnetwerk en weer wordt geïmporteerd uit een land dat noch tot de Europese Unie noch tot de Europese Vrijhandelsassociatie behoort, de importeur de prijs voor de verkoop aan het publiek moet vaststellen die door de uitgever of de auteur wordt vastgesteld. Dat stelsel is ook van toepassing op boeken die weer worden geïmporteerd uit een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Vrijhandelsassociatie indien de export-wederimport tot doel heeft de toepassing van dit akkoord te ontduiken.

Het gemeenschappelijke kader bepaalt ook dat de prijs voor de verkoop aan de eindconsument ter kennis van het publiek wordt gebracht, dat de detailhandelaars aan de prijs voor de verkoop aan het publiek alleen de kosten of vergoedingen kunnen toevoegen die overeenstemmen met uitzonderlijke bijkomende dienstverleningen die uitdrukkelijk door de koper werden gevraagd en waarvan de prijs tussen de koper en de detailhandelaar vooraf werd overeengekomen.

Ten slotte bepaalt het gemeenschappelijke kader dat de detailhandelaar een korting van hoogstens 20 % kan toepassen op de prijs voor de verkoop aan het publiek voor de Koninklijke Bibliotheek van België.

Afdeling 2 (artikel 9 tem 20) bepaalt, voor de Franstalige boekensector, volgens dezelfde regels als deze die bedoeld zijn bij het decreet van 19 oktober 2017 betreffende de culturele bescherming van het boek, de bijzondere regels die toepasselijk zijn op de uitsluitend of vrijwel uitsluitend in het Frans opgestelde boeken, te weten :

- 1° De definitie van het schoolboek voor de toepassing van deze afdeling.
- 2° Het feit dat app-boeken niet op deze afdeling toepasselijk zijn.
- 3° De geleidelijke afschaffing van "la table".
- 4° De vaststelling van de duur van de periode waarin de boekenprijs gereguleerd is, het toegelaten cijfer van de korting en de toegekende afwijkingen.

Afdeling 3 (artikel 21 tem 28) bepaalt, voor de Nederlandstalige boekensector, volgens dezelfde regels als deze die bedoeld zijn bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 23 december 2016 houdende invoering van een gereguleerde boekenprijs, de bijzondere regels die toepasselijk zijn op de uitsluitend of vrijwel uitsluitend in het Nederlands opgestelde boeken, te weten :

- 1° Het feit dat de verplichting tot vaststelling van de boekenprijs geldt voor alle boeken die, via het boekenverdelingsnetwerk, voor het eerst in het handelsverkeer worden gebracht, voor de toepassing van deze afdeling.
- 2° Het feit dat schoolboeken, wetenschappelijke studieboeken en wetenschappelijke vakboeken niet op deze afdeling toepasselijk zijn.
- 3° De vaststelling van de duur van de periode waarin de boekenprijs gereguleerd is, het toegelaten cijfer van de korting en de toegekende afwijkingen.

Hoofdstuk 3 - Mededeling, controle en sancties, artikel 29 tem 31

Dat hoofdstuk bepaalt de gemeenschappelijke regels voor de bepaling van de controle en de mededeling van inlichtingen betreffende de boekenprijs, volgens de stelsels die bij de twee gemeenschapsdecreten worden geregeld.

Hoofdstuk 4 - Evaluatie van de boekenprijs, artikel 32

Dat hoofdstuk bepaalt een stelsel voor de evaluatie van het samenwerkingsakkoord, volgens en in verband met de evaluatie van beide gemeenschapsdecreten.

Hoofdstuk 5 – Overgangs- en slotbepalingen, artikel 33 tem 38

Dat hoofdstuk bepaalt de overgangs- en slotbepalingen die gemeenschappelijk zijn alsook de regels betreffende het samenwerkingsgerecht.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ